

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz **Komisji Zdrowia**

Nr posiedzenia: 24

Nr posiedzenia: 23

Data posiedzenia: 1 sierpnia 2012 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Zdrowia senator Rafał Muchacki.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja na temat sytuacji Głównej Biblioteki Lekarskiej i rozpatrzenie projektu powołania Narodowego Muzeum Medycyny w Warszawie.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Kultury i Środków Przekazu: Tadeusz Arłukowicz, Ryszard Bonisławski, Grzegorz Czelej, Mieczysław Gil, Andrzej Grzyb, Kazimierz Kutz, Andżelika Moździanowska, Sławomir Preiss, Aleksander Świeykowski,
 - senatorowie członkowie Komisji Zdrowia: Alicja Chybicka, Dorota Czudowska, Stanisław Gogacz, Ryszard Górecki, Helena Hatka, Stanisław Karczewski, Waldemar Kraska, Rafał Muchacki, Leszek Piechota, Bogusław Śmigielski,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Zdrowia:
 - podsekretarz stanu Aleksander Soplński,
 - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego:
 - podsekretarz stanu Małgorzata Omilanowska,
 - dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Jacek Miler,
 - zastępca dyrektora Biura Obsługi Prawnej Ewa Ziemiszewska,
 - zastępca dyrektora Departamentu Mecenatu Państwa Anna Duńczyk-Szulc,
 - doradca ministra w Gabinetzie Politycznym Michał Czajkowski,
 - Główna Biblioteka Lekarska:
 - dyrektor Wojciech Giermaziak,
 - Warszawski Uniwersytet Medyczny:
 - rektor prof. Marek Krawczyk,
 - prof. Jerzy Jurkiewicz,
 - Muzeum Historii Medycyny WUM:
 - dyrektor Edmund Towpik,
 - Okręgowa Rada Lekarska:
 - wiceprezes Krzysztof Makuch,
 - przewodniczący Sekcji Historycznej Komisji Kultury, Turystyki i Sportu Krzysztof Królikowski,
 - Naczelna Izba Lekarska:
 - wiceprezes Konstanty Radziwiłł,
 - Polskie Towarzystwo Lekarskie:
 - prezes Jerzy Woy-Wojciechowski,
 - Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych:
 - kierownik Działu Merytorycznego w Biurze NIPP Jolanta Kubajka-Piotrowska,

- Fundacja Muzeum Medycyny:
 - przewodnicząca Olga Krzyżanowska,
- Instytut Historii Nauki PAN:
 - prof. dr hab. Bożena Urbanek,
- Stowarzyszenie Muzeum Medycyny:
 - prezes Hanna Bojczuk,
 - wiceprezes Jakub Żbikowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Aleksander Sopleński przedstawił ogólny rys historyczny Głównej Biblioteki Lekarskiej. Poinformował, że od 1807 r. do 1947 r. mieścił się tam szpital, w którym leczeni byli uczestnicy polskich powstań, w tym Powstania Warszawskiego. Placówka ta powstała, jeszcze zanim w stolicy zaczęto nauczać medycyny, tj. na 2 lata przed utworzeniem Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W ściany budynku wmurowano wiele tablic, w tym upamiętniającą 6 tys. lekarzy, którzy zginęli w czasie II wojny światowej.

Wiceminister Aleksander Sopleński podkreślił, że biblioteka jest miejscem szczególnym dla historii medycyny polskiej. Zbiory, które się tam mieszczą, można zaliczyć do 10 największych muzealnych zbiorów medycznych na świecie. Jak poinformował wiceminister Aleksander Sopleński, Ministerstwo Zdrowia zwróciło się do ministra kultury z propozycją wyodrębnienia tych zbiorów i utworzenia Narodowego Muzeum Medycyny. Podkreślił, że wolę utworzenia w tym miejscu placówki muzealnej wyraziła także była minister zdrowia Ewa Kopacz.

Dyrektor Głównej Biblioteki Lekarskiej Wojciech Giermaziak omówił sytuację finansową i własnościową biblioteki. Poinformował, że sytuacja finansowa jest niezadowolająca. Zadłużenie placówki w latach 2001–2011 wynosiło 14 mln zł wobec ZUS i 2,5 mln zł wobec urzędu skarbowego. Dyrektor Wojciech Giermaziak wyraził niepokój z powodu planów resortu kultury, dotyczących przeznaczenia obecnej siedziby zbiorów specjalnych Głównej Biblioteki Lekarskiej na Instytut Tańca. Pytał, czy w miejscu poświęconym krwią Polaków, uczestników powstań i wojen wolno go tworzyć.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Małgorzata Omilanowska nie zgodziła się z opinią, że coś, co jest związane ze sztuką, muzyką i tańcem, jest niegodne miejsc poświęconych krwią Polaków. Jej zdaniem, gdyby przyjąć taki punkt widzenia, w Warszawie połowa budynków, które zajmuje ministerstwo kultury, nie powinno być przez nie zajęte. Wiceminister poinformowała, że w świetle prawa sprawa ta jest jasna i zamknięta. Wyjaśniła, że budynek ten i przyległe do niego grunty pozostają w wiecznym użytkowaniu Centrum Sztuki Współczesnej, które podlega Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ponadto poinformowała, że zgodnie ze stanem faktycznym, to resort kultury nie ma dostępu do budynku, który jest jego własnością, a Główna Biblioteka Lekarska użytkuje go nieodpłatnie, a to ministerstwo kultury płaci czynsz do budżetu państwa za wieczną dzierżawę tego miejsca.

Senatorowie i liczni przedstawiciele środowiska lekarskiego zgodzili się, że powinno powstać Narodowe Muzeum Medycyny. Reprezentanci środowiska lekarskiego podkreślili, że były pawilon szpitalny jest najlepszym miejscem na jego stworzenie.

Wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej Konstanty Radziwiłł apelował, aby nie niszczyć tego, co już istnieje. Jego zdaniem, obiekt przy ul. Jazdów 1 to miejsce unikatowe i nic innego tam nie powinno być. Konstanty Radziwiłł zwrócił uwagę, że dzięki wysiłkowi wielu ludzi przystosowano je do pielęgnowania historii medycyny. Zebrano tam pamiątki medycyny nie tylko polskiej, ale też kresowej. Jak powiedział wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej, jeśli nie jest to Muzeum Medycyny, to przynajmniej jego mały załazek.

Z przekonaniem większości lekarzy nie zgodziła się wiceminister Małgorzata Omilanowska. W jej opinii, twierdzenie, że to idealne miejsce na takie muzeum, jest nieco przesadzone. Jak zauważyła, zbiory, które się w nim mieszczą, mają charakter archiwalno-biblioteczny i dlatego wymagają, by się nimi opiekować i o nie dbać. Zdaniem wiceminister Małgorzaty Omilanowskiej, nie nadają się one jednak do stałej ekspozycji, bo nie mają wartości muzealnej. Podkreśliła, że lepiej byłoby, gdyby muzeum powstało w zupełnie nowym budynku, w którym ekspozycje przyciągałyby rzesze młodych ludzi. Dodała też, że zbiory specjalne Głównej Biblioteki Lekarskiej można by przenieść do Biblioteki Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, bo tam mogłoby z nich korzystać więcej osób zainteresowanych historią medycyny.

Z kolei wiceprezes Stowarzyszenia Muzeum Medycyny Jakub Żbikowski zwrócił uwagę, że budynek przy ul. Jazdów 1 nie spełnia wymogów dotyczących m.in. bezpieczeństwa przeciwpożarowego, nie może więc stać się muzeum. Aby tak było, musiałby zostać poddany całkowitej rewitalizacji, która jest bardzo kosztowna. Jakub Żbikowski zasugerował przekazanie zbiorów specjalnych Głównej Biblioteki Lekarskiej Centrum Biblioteczno-Informacyjnemu WUM, przy którym w czerwcu 2012 r. otwarto Muzeum Historii Medycyny. Obecny na posiedzeniu komisji rektor WUM prof. Marek Krawczyk potwierdził gotowość przejęcia tych zbiorów.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS, BKS